

Kovács Laura

TARKA KENDŐK

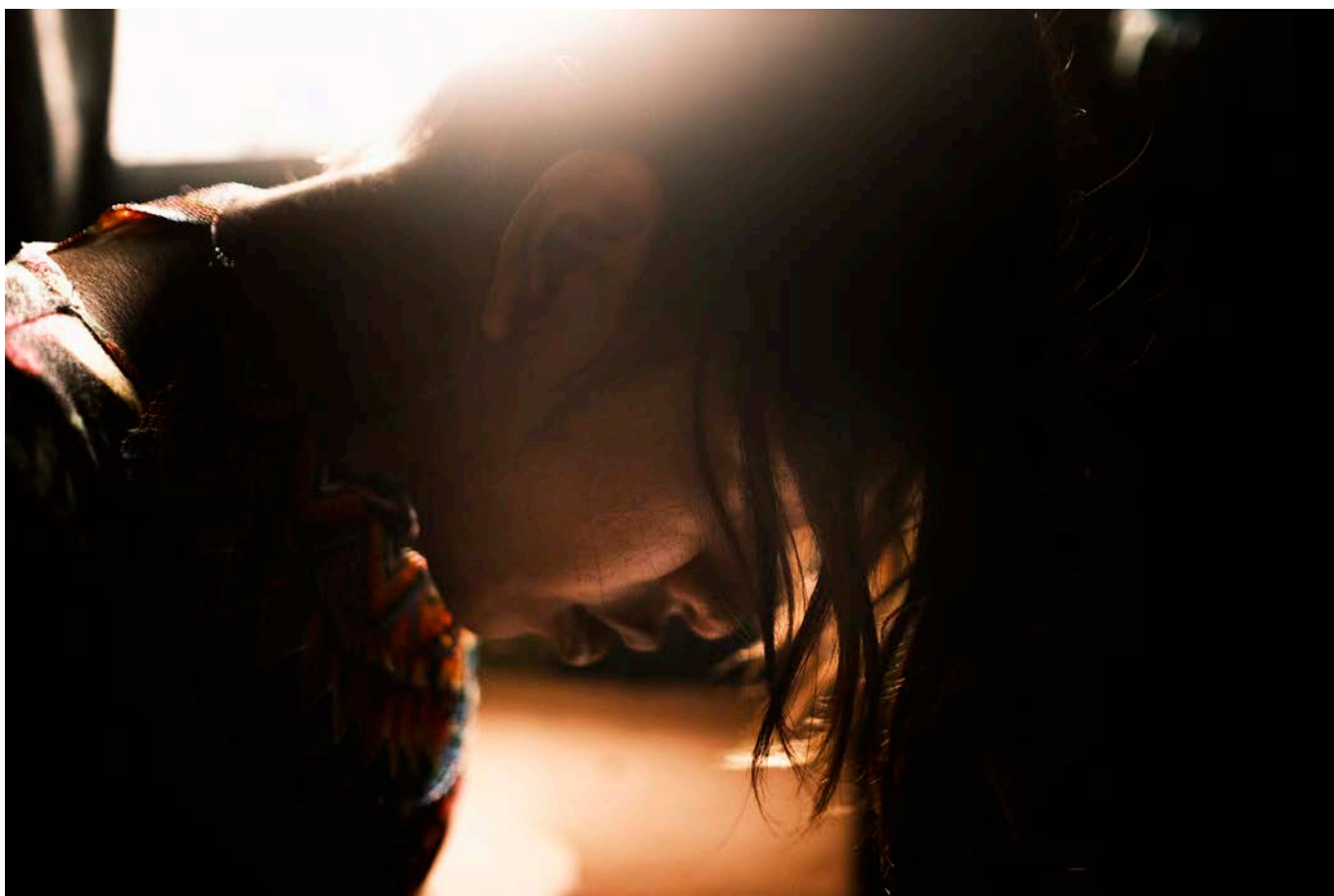
WORLD PRESS PHOTO

2025-10-12 | PRÓZA, WORLD PRESS PHOTO

Az élet textildarabnak nézte Yadirát, és úgy gondolta, ha összefonja nyakát a parumájával, szépen mutatnak majd. Pár pillanatig talán így is volt, gyönyörű lehetett a sápadt arc a színes anyag ölelésében, hónapok óta először az izzaság árnyéka nélkül. Aztán megértették, neki sikerült, az összes nővér közül ő volt az, aki visszafordíthatatlanná tette, tizenhat évesen.

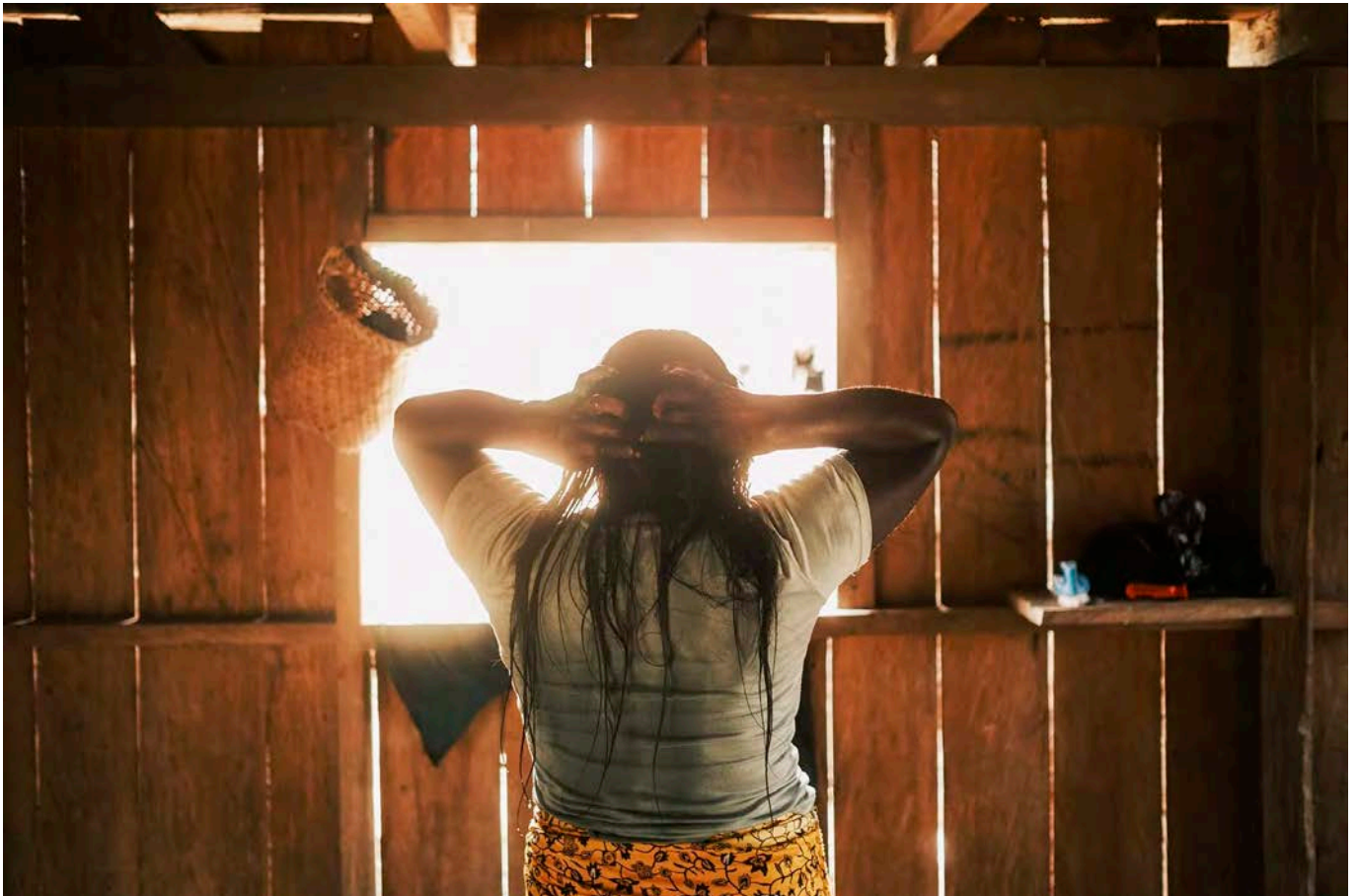
Kislányom, minket magunkra hagytak – ezt az egyet nem mondanám neked soha. Megpróbálom úgy átadni a történelmünket, hogy ne legyen már kicsi korodtól a tiéd a kilátástalanság. Látom rajtad, ahogy megszokod az emberek eltűnézését. Ha elég nagy leszel, a dühön keresztül megérted, mi történt pontosan, de a feladást nem engedem. Félek tőle. Láttam Yadira apját, ahogy üres szemmel bámult maga elé. Ő már nem tud tettetni, nincs kinek megjátszania az erőset, én pedig a házuk környékén ólálkodom, és naivan elrejttem az éles tárgyakat, mintha nem használhatna bármi mást erre a célra, akár a halott lánya parumáit is.

Ahitana (23) többször is megkísérelte az öngyilkosságot. Az Emberá Katio közösségből származó lány jelenleg Bogotában él, ahol kiközösítéssel, bántalmazással és a gazdasági lehetőségek hiányával kell szembenéznie. Bogotá, Kolumbia, 2024. február 9.

Nem értitek, hogy ezek nem csak tarka kendők. Az egymást keresztező szálak a nagy összeéréseket és elágazásokat beszélnek el, csak tudni kell olvasni őket. Bizonyos napokon, bizonyos nők parumájában annyi a fájdalom, hogy nem tudok rájuk nézni. Az elkészültükkor persze fogalmunk sem volt, mi vár ránk a városban, ami kivet magából. Néha elképzelem, hogy néznének ki most, de nincs idő új jelent szőni

magunknak, minden szabad percünkben nyakláncokat és gyöngyfülbevalókat gyártunk, hogy legyen mit eladni az utcán. Megtanultam az „egzotikus” szót, ez vezet, amikor a helyieknek készítek tárgyakat. A furcsa-izgalmas kell nekik, így hát szükségtelen mennyiségű tollat és virágot aggatok az ékszerekre, nem számít, hogyan csináljuk otthon. A te nyakláncod persze igazi.

Liria Cheito 2023. április 7-én öngyilkosságot kísérelt meg a közösség hagyományos ruhadarabjával, a parumával, miután férje bántalmazta. Puerto Antioquia, Chocó, Kolumbia, 2024. június 20.

Hallottam, amikor a szomszédban Liria először sírt a gyerekei előtt. Hallottam, mert az szaggató, vonyító zokogás volt, ami megállíthatatlanul tör ki az emberből. Átfutottam hozzá, a gyerekeket magamhoz vettem, megsimítottam a hátát és kifordultam az ajtón. Utcákkal arrébb álltunk meg, ahol a kocsik tompa zúgása minden más hangot elmosott. Így is látták az anyjuk földre roskadását, de azt legalább nem nézték végig, amikor elengedte az egészét, mindenestül, csak pár percre, de úgy, mintha ez lenne a végső döntése. Nem voltam ott, de tudtam, hogy ez

történik. Némán számoltam – vajon mennyi idő alatt szedi össze magát? –, és játékkal tereltem el a kicsik figyelmét. Kíváncsi vagyok, az ideérkezésük előtt hányan sejtették, hogy a gyerekeik arcába hazudva kell majd ismételtetniük: *semmi baj, semmi baj*.

Egy ideje biztosra megyek, és a magam számára is szépítgetem a tényeket: nem érezhetek akármit, csüggedtnek nem láthatsz. A halvány mosolyodba kapaszkodom, és pergetem a gyöngyöket az ujjaim között.

kép | Santiago Mesa: Jaidë

Az Emberá Dobida nomád őslakos népcsoport Kolumbiában, amely mindig is a Bojayá folyó környékén élt. Sok emberá a kolumbiai paramilitáris erők közötti konfliktusok elől menekülve Bogotába költözött, biztonságot és lehetőségeket keresve. A fővárosban diszkriminációval és marginalizálódással kell szembenézniük, túlzásfolt és veszélyes körülmények között élnek. Az emberá közösségben az öngyilkosságok száma meredeken emelkedett: a bojayái Bellavista-templom adatai szerint 2015 és 2020 között 15 eset történt, 2024-re már 67 öngyilkosság és több mint 400 kísérlet. Ez a projekt a válság által érintett emberá nők életét követi nyomon, hogy felhívja a figyelmet a kemény valóságra és együttérzést keltsen.

felső kép | María Camila, Luisa és Noraisi Birry nővéreik, Yadira sírja mellett állnak, Yadira által hátrahagyott paruma kendőket viselnek. Yadira Birry (16) 2023. április 7-én egy parumával végzett magával. Chocó, Kolumbia, 2024. június 20.